

Aan de Minister van Economische Zaken
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

Datum 19 november 2015
Onderwerp Consultatie wijzigings-
besluit Bor Besluit mer
Barmm
Ons kenmerk 95492/WS
Voor informatie W Slok/R.Eijsink
070 349 0880
eijsink@vewin.nl
Bijlagen 1
CC

Geachte heer Kamp,

Vewin maakt graag gebruik van de mogelijkheid om haar zienswijze te geven op het wijzigingsbesluit van het Besluit omgevingsrecht (Bor), het Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer) en het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (Barmm).

In uw brief aan de Tweede Kamer over Schaliegas (TK 33 952, nr. 32) geeft u aan dat risico's voor de grondwaterkwaliteit door mijnbouwactiviteiten niet uitgesloten zijn. Onze reactie gaat in op mogelijkheden om die risico's van grondwaterverontreiniging te voorkomen. Overigens brengen wij onder uw aandacht dat mijnbouwactiviteiten ongewenst zijn in oppervlaktewater (bijvoorbeeld het IJsselmeer) waarvan drinkwater wordt gemaakt. Ook vanuit die optiek moeten eisen worden gesteld aan mijnbouwactiviteiten.

Wij stellen de volgende verbetering voor:

1. Advisering drinkwaterbedrijven

Aanpassing art. 6.1 wijzigingsbesluit Bor

Wij stellen voor in artikel I, onderdeel B, artikel 6.1, lid 3 op te nemen dat met betrekking tot een aanvraag ten aanzien van een omgevingsvergunning voor een mijnbouwwerk voor het opsporen of winnen van delfstoffen het drinkwaterbedrijf als adviseur wordt aangewezen.

Toelichting: het opsporen of winnen van delfstoffen kan potentiële effecten op de grondwaterkwaliteit hebben waaruit drinkwater wordt gewonnen.

2. Monitoring van het diepe grondwater

Aanpassing art. 5b wijzigingsbesluit en aanpassing van art. 41 Mijnbouwwet en uitwerking in Barmm

Wij stellen voor in art. III, onderdeel F, artikel 5b Wijzigingsbesluit op te nemen dat de Minister voorschriften stelt ten aanzien van monitoring van het diepe grondwater en de hierna voorgestelde regels over monitoring in Barmm van toepassing verklaart. In artikel 41 van de Mijnbouwwet toevoegen dat er om reden van een belang als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel f (het belang van grondwater met het oog op de winning van drinkwater) metingen worden verricht voor de aanvang van het winnen van delfstoffen, tijdens het winnen en tot dertig jaar na het beëindigen van het winnen. In het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (Barmm) moet dit nader worden uitgewerkt door na paragraaf 4 'Bodembescherming en water' een nieuwe paragraaf 4a 'Grondwaterkwaliteit' op te nemen waarin monitoring van het diepe grondwater wordt geregeld.

Toelichting: Monitoring van het diepe grondwater is noodzakelijk om inzicht te krijgen in eventuele grondwaterverontreiniging.

3. Oppervlaktewater

Stellen van eisen aan mijnbouwactiviteiten i.v.m. gevolgen oppervlaktewater

Wij stellen voor ook eisen te stellen aan mijnbouwactiviteiten i.v.m. potentiële gevolgen voor de kwaliteit van oppervlaktewater waarvan drinkwater wordt gemaakt.

Toelichting: het opsporen of winnen van delfstoffen kan potentiële effecten op de oppervlaktewaterkwaliteit hebben waaruit drinkwater wordt gewonnen.

Het huidige voorstel is onderdeel van een breder pakket van wijzigingen in de mijnbouw- en aanverwante regelgeving. Wij vinden het gewenst om dit in totaliteit te beschouwen. De eerder voorgestelde wijziging van de Mijnbouwwet en het voorliggende wijzigingsbesluit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom verwijzen wij eveneens naar onze eerdere reactie op de voorgestelde wijziging van de Mijnbouwwet (zie bijlage, brief inzake consultatie Mijnbouwwet van 14 juli 2015). Daarnaast gaan delen van de Mijnbouwwet vallen onder de Omgevingswet en de daaronder vallende AMvB's.

Wij verzoeken u de samenhang in de verschillende regelgeving te verduidelijken en aan te geven hoe onze genoemde punten zijn verwerkt.

Met vriendelijke groet,

mr R.M. (Renée) Bergkamp
directeur

Aan de Minister van Economische Zaken
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EC 'S-GRAVENHAGE

Datum 14 juli 2015
Onderwerp Consultatie wijziging
Mijnbouwwet
Ons kenmerk 95452/RE/4287
Voor informatie W. Slok/R. Eijsink
(070) 3490 880
eijsink@vewin.nl

Geachte heer Kamp,

Vewin geeft graag haar reactie op de wijziging van de Mijnbouwwet die ter consultatie is gepubliceerd. Wij zijn van mening dat bij deze wijziging in ieder geval de voorwaarden voor de exploitatie en productie van koolwaterstoffen van de Europese Commissie (Aanbeveling van de Commissie van 22 januari 2014) geïmplementeerd moeten worden. In deze aanbeveling adviseert de Commissie lidstaten om regels te stellen over o.a. beperkingen voor schaliegaswinning in beschermde gebieden voor waterwinning, het vaststellen van de kwaliteit van het grondwater voor en na de schaliegaswinning en het beperken van het gebruik van chemische stoffen bij het fracken. Vewin is van mening, dat deze aanbeveling onvoldoende is overgenomen. Zo ontbreekt bijvoorbeeld juridische verankering van het advies om een nulmeting uit te voeren ten aanzien van de kwaliteit van het grondwater.

Het wetsvoorstel regelt dat:

1. Vergunningaanvragen voor mijnbouwactiviteiten geheel of gedeeltelijk afgewezen kunnen worden op grond van ruimtelijke afwegingen die worden gemaakt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro);
 2. Vergunningen onder beperkingen of voorwaarden kunnen worden geweigerd of verleend o.a. met het oog op grondwater voor de winning van drinkwater;
 3. Provincies en gemeenten een adviesrol krijgen bij mijnbouwwetvergunningen.
- Naast vergunningen Mijnbouwwet zijn veelal vergunningen op basis van de Omgevingswet nodig waarin gemeenten bevoegd gezag zijn.

Vewin is van mening dat met het voorgestelde wettelijke kader een zorgvuldige beoordeling en afweging van drinkwaterbelangen onvoldoende is geborgd omdat:

- Risicovolle mijnbouwactiviteiten vergund kunnen worden in gebieden voor de drinkwatervoorziening die in het Barro niet op voorhand zijn uitgesloten;
- Het op dit moment onduidelijk is of de gebieden voor de drinkwatervoorziening zonder dieptebeperking worden uitgesloten in het Barro;
- Zorgvuldige weging van drinkwater als nationaal belang onvoldoende is geborgd ten opzichte van de mijnbouwbelangen;
- De Mijnbouwwet een marktordeningsinstrument is, waarin aspecten van milieu en water en volksgezondheid niet worden beoordeeld;
- De Omgevingswet met name toeziet op omgevingsaspecten natuur, milieu en landschap en niet op het diepe grondwater en milieukundig toezicht op het diepe grondwater ontbreekt;
- Op dit moment niet is geborgd, dat er inzicht wordt verkregen in eventuele grondwaterverontreiniging;

- Drinkwaterbedrijven geen enkele positie hebben bij de advisering c.q. de besluitvorming over vergunningaanvragen in de voor hen relevante gebieden;
- De rol van provincies als verantwoordelijke partij voor bescherming van drinkwaterbronnen bij mijnbouwvergunningen zeer beperkt is en provinciaal beschermingsbeleid door de minister van EZ terzijde geplaatst kan worden.

Vewin pleit voor een generieke uitsluiting van alle mijnbouwactiviteiten binnen alle gebieden voor de drinkwatervoorziening zonder dieptebeperking waarvan slechts met instemming van provincies en drinkwaterbedrijven afgeweken kan worden.

Wij stellen de volgende verbeteringen van het wetsvoorstel voor:

- a. Uitsluiten mijnbouwactiviteiten in alle gebieden voor drinkwater zonder dieptebeperking

Aanpassing Barro

Artikel 9 van het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om vergunningaanvragen te weigeren op grond van ruimtelijke afwegingen omschreven in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Vewin is van mening dat in het Barro mijnbouwactiviteiten in intrekgebieden, waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en gebieden met strategische en nationale grondwatervoorraden uitgesloten moeten worden zonder dieptebeperking.

Toelichting: de veiligstelling van de duurzame drinkwatervoorziening moet beschermd worden bij mijnbouwactiviteiten. Daarom pleiten wij ervoor om vergunningaanvragen uit te sluiten in voornoemde gebieden.

- b. Advisering drinkwaterbedrijven en provincie

Aanpassing art. 16 en 34 Mijnbouwwet

In artikel 16 Mijnbouwwet toevoegen dat slechts met instemming van provincies en drinkwaterbedrijven afgeweken kan worden van een generieke uitsluiting van alle mijnbouwactiviteiten binnen gebieden die voor de drinkwatervoorziening van belang zijn.

In artikel 34 aangeven dat naast de instemming van de Minister (lid 3) voor een winningsplan eveneens instemming van provincies en drinkwaterbedrijven noodzakelijk is indien afgeweken wordt van een generieke uitsluiting van mijnbouwactiviteiten binnen gebieden voor de drinkwatervoorziening.

Toelichting: Een adviesrol van de provincie is niet voldoende. Vewin pleit voor een generieke uitsluiting van alle mijnbouwactiviteiten binnen gebieden die voor de drinkwatervoorziening van belang zijn waarvan slechts met instemming van provincies en drinkwaterbedrijven van afgeweken kan worden.

- c. Monitoring van het diepe grondwater

Aanpassing van art. 41 Mijnbouwwet en uitwerking in Barmm

In artikel 41 van de Mijnbouwwet toevoegen dat er om reden van een belang als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel f (het belang van grondwater met het oog op de winning van drinkwater) metingen worden verricht voor de aanvang van het winnen van delfstoffen, tijdens het winnen en tot minimaal dertig jaar na het beëindigen van het winnen. In het Besluit algemene regels milieu mijnbouw (Barmm) moet dit nader worden uitgewerkt door na paragraaf 4 'Bodembescherming en water' een nieuwe paragraaf 4a 'Grondwaterkwaliteit' op te nemen waarin monitoring van het diepe grondwater wordt geregeld.

Toelichting: Monitoring van het diepe grondwater is noodzakelijk om inzicht te krijgen in eventuele grondwaterverontreiniging.

- d. Stof- en emissiegegevens en monitoringsresultaten moeten openbaar zijn

Aanpassing art. 111 lid 1 onder f. Mijnbouwbesluit

Artikel 111 lid 1 geeft aan dat de uitvoerder per kalendermaand gegevens die bij het winnen van delfstoffen verkregen verstrekt aan de Minister. Het gaat hier ook om de ten behoeve van de winning in de ondergrond gebrachte hoeveelheden stoffen (onderdeel f). Deze gegevens, waaronder informatie over gebruikte fractstoffen, zouden openbaar moeten zijn. Daarom zou in een nieuw lid 3 opgenomen moeten worden dat de uitvoerder op verzoek van een belanghebbende de gegevens uit lid 1 verstrekt.

Toelichting: Drinkwaterbedrijven en provincies, als wettelijke grondwaterbeschermer, dienen inzicht te hebben in toegepaste milieuvreemde stoffen bij het cracken.

e. Provincies moeten toezien op grondwater

Aanpassing art. 108, 111, 112 en 113 Mijnbouwbesluit

Artikelen 108, 111, 112 en 113 Mijnbouwbesluit geven aan dat de uitvoerder gegevens verstrekt aan de Minister over resultaten van onderzoek (art. 108), gewonnen stoffen (art. 111 en 112) en verplichte jaarlijkse gegevens over onder meer het feitelijk gebruik van boorgaten en gegevens die afwijken van het winningsplan (art. 113). Genoemde artikelen moeten aangevuld worden met de eis dat deze gegevens naast de Minister eveneens ter beschikking worden gesteld aan de provincie en de drinkwaterbedrijven.

Toelichting: Het is noodzakelijk dat de provincie een formele rol krijgt bij het toezicht op de grondwateraspecten van mijnbouwactiviteiten gezien hun wettelijke taak om grondwater te beschermen. Gegevens over de resultaten van onderzoek (art. 108 Mijnbouwbesluit), van bodemopbouw bij boorgaten, en hoeveelheden en soorten stoffen (artikel 111, 112 en 113 Mijnbouwbesluit) worden nu door de uitvoerder verstrekt aan de minister van EZ. Dit zou eveneens aan de provincie en de drinkwaterbedrijven ter beschikking gesteld moeten worden. Daartoe moeten deze artikelen aangepast worden.

f. Chemicaliën bij het fracken

Aanpassing art. 11 Mijnbouwwet

In artikel 11 Mijnbouwwet toevoegen dat in een vergunning wordt bepaald dat zij alleen geldt voor op basis van de Reach regeling beoordeelde stoffen die specifiek beoordeeld zijn op risico's voor het grondwater.

Toelichting: De Mijnbouwwet regelt in artikel 11 e.v. beperkingen en voorschriften die aan een vergunning gesteld worden zoals voor welk tijdvak ze geldt en voor welk gebied. Het is noodzakelijk dat hieraan wordt toegevoegd dat in een vergunning wordt bepaald dat zij alleen geldt indien de op basis van Reach beoordeelde stoffen specifiek beoordeeld zijn op risico's voor het grondwater.

g. Afdichten van scheidende kleilagen

Aanpassing van art. 11 Mijnbouwwet

In artikel 11 Mijnbouwwet of artikel 8.2.1.1. lid 2 onder d. Mijnbouwregeling toevoegen dat in een vergunning wordt bepaald dat voor het afdichten van scheidende kleilagen het SIKB-protocol 2006 voor mechanisch boren van toepassing is.

Toelichting: Het afdichten van scheidende kleilagen bij boringen is essentieel om verspreiding van grondwaterverontreiniging te voorkomen. Voor het afdichten van scheidende kleilagen moet het SIKB-protocol 2006 voor mechanisch boren, inmiddels verankerd in het Besluit bodemkwaliteit, van toepassing zijn.

h. Afdichten van boorgaten

Aanpassing art. 72 Mijnbouwbesluit

Artikel 72 Mijnbouwbesluit of afdeling 8.5 Mijnbouwregeling over het buiten gebruik stellen van putten en boorgaten aanvullen met de eis dat een boorgat niet eerder buiten werking wordt gesteld dan nadat het boorgat bij buiten gebruik stelling over de volledige diepte wordt opgevuld.

Toelichting: In het Mijnbouwbesluit moet verplicht zijn dat het boorgat bij buiten gebruik stelling over de volledige diepte wordt opgevuld en niet alleen bovenin.

i. Financiering schade grondwaterkwaliteit

Aanpassing art. 135 en 137 Mijnbouwwet

Art. 135 en art. 137 Mijnbouwwet aanpassen door het Waarborgfonds mijnbouwschade niet alleen uit te laten keren aan een natuurlijk persoon bij wie zaakschade is opgetreden als gevolg van mijnbouwactiviteiten, maar daaraan toe te voegen dat het Waarborgfonds eveneens gebruikt kan worden om schadeherstel aan de grondwaterkwaliteit te financieren.

Toelichting: Verbreding van bestedingsdoelen van het Waarborgfonds in art. 135 en 137 Mijnbouwwet is noodzakelijk om schadeherstel aan de grondwaterkwaliteit, ook op de lange termijn van 100 jaar, te kunnen financieren.

j. Calamiteiten en nazorgplan

Aanpassing art. 35 en 36 Mijnbouwwet

In art. 35 lid 1 moet onder een nieuw lid g. toegevoegd worden dat het winningsplan een beschrijving bevat van mogelijke calamiteiten voor grondwater en dat hiertoe nazorgplannen aanwezig moeten zijn. In art. 36 moet toegevoegd worden dat de Minister instemming met het winningsplan weigert als er risico is op schade aan de grondwaterkwaliteit.

Toelichting: Art. 35 Mijnbouwwet omschrijft wat het winningsplan moet omvatten, maar daarin ontbreekt het vereiste van een beschrijving van mogelijke calamiteiten zoals voor grondwater. Ook opname van nazorgplannen ontbreken. Potentiële calamiteiten moeten omschreven worden met aandacht voor grondwaterkwaliteit en nazorgplannen inclusief de wijze van herstel, financiële dekking van schade aan het grondwater. Er dient een integraal plan beschikbaar te zijn voor toezicht en handhaving met aandacht voor grondwateraspecten. Het plan moet ook beschrijven hoe wordt voorkomen dat ná beëindiging van een schaliegaswinning verontreinigingen of calamiteiten optreden. Vervolgens dienen in art. 36 de weigeringsgronden van de Minister voor de instemming van het winningsplan uitgebreid te worden in verband met het risico van schade aan de grondwaterkwaliteit.

k. Mijnbouwraad

Artikel 105 Mijnbouwwet

De wetswijziging leidt er tevens toe dat het advies van de Mijnbouwraad is uitgebreid met advisering over grondwater met het oog op de winning van drinkwater. De Mijnbouwraad genoemd in art. 105 Mijnbouwwet zou met waterexpertise uitgebreid moeten worden via een vertegenwoordiger van de (koepel van) drinkwaterbedrijven. Vewin stelt graag haar expertise ter beschikking.

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn. Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

drs. A. Frentz
plv. directeur